

PERŽVALGA.

— Lietuvos gubernijų valdininkus valdžia pradėjo vieną po kito užmainyti naujais. Šioms dienoms tapo iškelta ir Suvalkų gubernatorius Arcimovč, o į jo vietą atkėlė Kaššiaus buvusį vice-gubernatorių Stremouchovą. Kas jis per ypata, dar nežinoma.

— Drange su kitais didesniais kariumenės aprinkiais Rusijoje tapė ministerijos palaikytai ir Vilniaus bei Varšivos aprinkiuose organizuoti būrius liuosnorių kareivių į karą su japonais. Ims kad ir neturintys jokio prie kareivijos prisiruošimo, bile tik turi storus pečius ir norą mušties. Abejotina ar rasis tokių minkštagalvių, kurie eitų ant mirties iš savo noro.

— Lenkijoje neteip lengvai duodasi valdžiai imti vaikus karėn, kaip Lietuvoje, nors ir ten gal dar viso ko atsitiks. Štai Varšavoje 23 spalnio tu loje dalyj miesto įvyko žmonių su valdžios tarnais bausis susidurimas, toks bausis, kad policija ir kareiviai paleido į minią beginklių kelis gaistus (—zulp, šauvis). Padarė, žinoma, kruviuą karę dėl karės. Bet minia atkeršijo ir caro tarnams, nes tulą policijantą Levandovskį užmušė visai, o du sunkiai aptalžė. Žinoma, padarė pakiaus baisybes aršėtų. Šeimtus, vienus varys Mandziurijon, kitus įkimš kalėjimuosna.

— Dinaburge, Vytebsko gub., kažikas išplatino šioj atsišaukimą, raginanti gyventojus prie žydų skerdynės; „Atsakymas valkatų žydų komitetui „B u n d““. Mušti visus žydus — šituos dieles, šituos kraugerius—valkatas pagonus. Pėtnyčioje žydus degint, mušt ir vandenyj skandjūt. **K a r e i v i s**“ — Tai mat kokie dalykai dedasi po caro valdžia.

— Pirmas lietuviškas dien-

raštis „Vilniaus Žinios“, rašo mums privatiškai, išeisęs nuo 1 gruodžio teipgi. Jo adresas bus šioks: „Vilniaus Žinių“ redakcija Vilnius, Antakalnio, gatvė 6“. — „Bitininkas“ kun. Ambrozevyčiaus teipgi jau ren giamas. Abudu tie laikraščiai kaip mums rašo, busę klerika riškos pakraipos. Rods Vileišis, išleistoja „V. Ž.“ ir svieti škas žmogus, dargi „liberalas“, vienok, sako, paskutiniu laiku ytin pradėjo rodytis geru katėliku. Girdi, jei bent bus priverstas kiek toliau žengti per susitelkusią apie jo laikraštį Lietuvos inteligenciją, ir, girdi, jis noroms nonoroms bus priverstas padaryti laikraštį mokslisku. — Šeip jau leidimas spaudos visur knygų pirklystėje ir kitose artimesnėse tam pramonėse iššaukė tulą krutumą — ne tiek tarp pačių lietuvių, kaip tarp svetimtaučių. Pvz., girdėtis, kaip daugelis lenkų, ruskių ir žydų griebėsi mokintiesi lietuvišką kalbą, pradėjo interesuotiesi lietuviiais, jų raštais ir reikalais.

— Prusų Lietuvoje, Tilžėje, užgimė naujas lietuviškas laikraštis gotiškomis (vokiečių) raidėmis po vardu „Pagalba“.

— Amerikos Lietuvių Socijalistų susivienijimas, kaip gavome patirti, gana gražiai auga stambyn. Prie jo jau prisidėjo keturios didelės kuopos: Scrantono, Philadelphijos, Chicagos ir Clevelando. Dauge lis teipgi pavienių. Spaustu vę nuo Chicagos soč. kuopos visi vienbalsiai pritaria atpirkti, ant ko tuli žada net privatiškai paaukauti. Teip, dr. Moteunas iš Baltimorės duoda net 10 dol. Netruks, žinoma, ir daugiau tokių prakilnių ypātų. — Linkime kloties.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgar sinimus „Vienybės“ redakci ja neatsako.

Isz Lietuvos.

Sakiai, Suvalkų gub.

Šakių miestelio Ripinskiene gavo iš Amerikos gailyvą laišką, kuriame jai rašo apie jos dukterės, Barbaros Kurzentaitienės, mirtį, ir sudeginimą krematorijoje. Motinai naba gei tokia žinia pasirodė skaudesnė, negu kad kas būtų rėžęs jai su kuolu per galvą; kaip ragana, girdi, sudegino ir tiek. — Pasklydo apie tą gar sas netik po šį miestelį, bet ir po aplinkinius, ir ta žinia pa darė tarp žmonių didelį triukšmą, ir begalines kalbų. Tuli sako buk Kurzentaitienė prigulėjusi prie velnių draugystės, už tai, girdi, paskui tie velniai jos dušią ir atidavė į keplą, o kuną jau čia, ant žemės sudeginę. — Tiek tai yra supratimo apie krematorijas mūsų tėvynėje Lietuvoje!

Orai neblogi. Labai gražiai palijo; bet kad teip but paliję du mėnesius atgal, tai javų ant laukų būtų buvę dvigubai. — Liksite sveiki. *Skaitikas.*

Pasvalis, Kauno gub.

Kur dingsta parapijonų aukos? Šįmet per šv. Joną teko man buti Pasvalije. Stovėdamas per meldimą ant šventoriaus, užgirdau varpeliuko tilingavimą ir pakėlęs akis išvydau išeinantį iš bažnyčios pinigų rinkėjį su raudonu kapšiuuku ant kartelės. „Ant karės pinigus renka“, — dinkterejo man galvoje. Nugi pažiūrėsiu kiek žmonės aukauja. Duodančių ištikro buvo daug, nuolat vienas už kito, kaip vyrarai, tarp ir moteris, dejo kad aš net iš jų duosnumo stebėjau. Bet man teip besiste bint iš vienos pusės pakilo žodžiai: „mat, ir vėl išlindo su tuo mašniuku žmonėms panoses badyti... kaži, ar ne gerai?... bel duoda“...

Aš pasigręžęs išvydau šalia savęs dar ne per seną seniuką, rusčiai žiurintį į rinkėjį. Se-

niukas buvo vienas, š ko supratau, kad jo žodžiai į mane atreipti.

Aš jam tariau: turbuti karei renka. „Kas čia duos!“ — numojo su ranka senis — s pradžios rinko, bet dabar „dėl savęs“. Tuo tarpu iš antros pusės prašneko kitas, kokių 30 metų vyriukas: „renka ne dėl vainos, dėl baliavojimo, dėl pragėrimo. Iš kurgi teip ponavotų, kad nerinktų, — žiurėk kas šiadien po kleboniją darysis! Patįs geria, o žmones už tai keikia ir per pamokslus tiesiai gyvuliais vadina, sakydami, kad mums po smerčiui niekur daugiau nebus vietos kaip tik pekloj“.

Abu mano nepažįstamu daug dar kalbėjo man apie tą pat dalyką, o teipogi skundės ant kunigų už plėšimą už atlikimą visokių bažnytinių apeigų.

A. Serksnas.

(Iš „Ukinuko“.)

Kaunas.

Po keleto mėnesių tylos pas mus vėla užgimė gaivus judėjimas. Bėgyje rugsėjo mėnesio buvo parengta apie penkius didelius susirinkimus, ant kurių perbuvojo visi mūsų miesto organizuotieji darbininkai. Ant žėdno susirinkimo atėjo nuo 40 iki 50 žmonių, ir buvo laikytos kalbos ant sekančių temų: 1) karė ir kryžius, 2) pastarasis manifestas ir Jakutsko skerdynė. Ant barbariško išpliekimo mūsų bielostokinių draugų buvo nutarta atsiliepti demonstracija. Tam tikslui buvo parengtos 4 prierušinės sueigos, ant kurių lankėsi į pustrečio šimto žmonių. Kalbėtojai nuodugnai iškloste istoriją ištėrijimo bielastokiečių ir kvietė prie atviro protesto, nepaženklindami, žinoma, iš anksto nė laiko, nė vietos to darbo atlikimui. Ir darbininkai mielai pritarė tam ketinimui. Paskiaus buvo paskirta diena manifestacijos artimiausi subata (2 spal), o

vieta — Nikolajevsk'as prospektas, pati aikščioji gatvė mūsų miesto. Jau nuo 5 valandos darbininkai pradėjo vaikštinėti po prospektą nedidelėmis kuopelėmis. Apie 6-tą, ant paduoto signalo, manifestantai, su šauksmais: „šalin patvaldystė“, „šalin policija“, „tegyvuoja Bielostoko draugai“ — staiga pradėjo rinkties į kruvą prospekto allejoje, ir skardūs atsikartojanti „ura“ aplėkė visą tą padangę. Be gyje keletu minutų šauksmai: „šalin militarizmas“, „tegyvuoja Jakutsko karžygiai“, „tegyvuoja socializmas“ — mainėsi su garsiais, ilgai nenu-tilančiais „ura“, ir į visas puses skraidė korčiukės (500 egz.), kuriose trumpai buvo aiškina- ma priežastis manifestacijos. Poto manifestantai, kurių bu-vo į 300 žmonių, susimaišė su publika. Atlėkusi policija nežinojo ką veikti ir ant ko iš tikrųjų užpulti. Pagal nurody- mo keletu oficerių, auka visgi tapo surasta ypatoje vienos mergaitės-darbininkės, kuri bu-vo tai mėčiusi korčiukės. Ją uždarė kalėjimas. Buvo teipat areštuota poris jaunikačių, kuriuos vienok tą patį vakarą paleido. Po to atsitikimo su judo-sukruto visis miestas. Tarp darbininkų gi baisiai pakelta dvase. Dar tą patį va- karą vėl tapo paskleista po miestą daugybė įvairių lapelių.

„Posled Izv“

Spaudos atbalsiai.

Pirtis jaują vainoja, o abi- dvi suodinos. Musų klėrikai nuolat šjuokia popus, kad jie — „ilgakarčiai“, su barzdoms, su pačjomis, su vaikais... Musų kunigėliai, anot davat kėlių — lyg aniolėliai: be barzdų, be karčių, be pačių, o gal ir be vaikų... Kunigėliai be vaikų — ne visi, kaip ir su vaikais ne visi... Bet kaip korespondentai pra-ša „Vienybės“ (N34 ir seniau) apie

kun. Jakštį, tai būtų, rodos, geriau, kad toki kunigai būtų „karčiuoti“ ir pačiuoti. Tiesa tada nebutų skirtumo tarp kunigų ir popų, bet už tai būtų doresni. Nesakyčia nieko, kad viens, kita, trečias, dešimtas kunigas yra „mergišius“, kaip kun. J., — nes tai visgi ne visa kunigija. Bet kad kun. J-tį „Žvaigždė“ neseniai labai išgyrė, o kad „Ž-dė“ — kunigų laikraštis, tai misliu, kad ir kiti kunigai... Ak toks už tokį užstoja, — similis simili gaudet. Ir kam klėrikalai dergia popus? Pirtis jaują vainoja, o abidvi suodinos! —

* * *

Beje, popų tikėjimas, sako, niekai. Pravoslavija, sako, esanti niekam neverta, nors teip pat krikščioniškas tikėjimas, kaip ir katalikystė. „Žvaigždė“ sako: „Na, ar da ir popų maldas Dievas išklau- sys!“ O „Katalikas“ (N34), rašydamas apie Kazaniaus „Dievogimdytoją“ — (ogi kai: rašo svetimžodzenklyje, dėl di- desnio paniekinimo, tartum katalikų maldose nėra tos pa- čios „Dievo gimdytojos“) — t. y. apie paveikslą Dievogim- dytojos, kurį vagis pavogė ir, kaipo mėnama, sudegino, tai jis („Kat.“) ironiškai pasergti: „ir tas (sudeginimas) galėjo atsitikti be jokių stebuklų“ (nes mat tą paveikslą pravos- lavai laikė už stebuklingą, už kokį ir katalikai laiko „Auš- ros vartų“ paveikslą).

* * *

Garliavos (Savalkų g.) džia- konas Budzeika, — skaitome „Lietuvoj“ N34, — „parva- žiuodamas „iš šltų vandenių“ parsivežė daug stebuklingų varpelių, kuriė, anot jo, yra paties švento tėvo šventyti „ant Panebės Švenčiausios bliu- delio“. Tuos varpelius įkal- bėjo pirkti visiems parapijo- nams, idant kįlant debesiui, apibėgtų skambįdami apie triobas ir tuomi nukreiptų per- kunijas į kitą kraštą“. Bet

atsirado koks-ten, Kampiškių kaime, drąsuolis, kurs „paėmė tą varpelį ir teip sviedė į prie- menios kerčią, jog net varpe- lio kotelis nulužo“ ir tas, žino- ma, atsitiko be jokių stebuk- lų (nors tai buvo stebuklingas tas varpelis).

Na, skaitytojai, lauksim — gal „Katalikas“ tą pat parašys ir apie šitą atsitikimą, ką pa- rašė apie Kazaniaus Dievogim- dytoją, apie kurią šiais žodžiais užbaigė: „Tokiu budu Mas- kolija (žinoma, rašys: Lietuva) nustojo brangiausio savo dva- siskai-fanatiszko daikto, apie kurį tukstanziai neva krikšč- ezionių žudavo“. Gal parašys. O jei ne, tai visiems bus aišku, kad pirtis jaują vainoja, o abi- dvi suodinos.

* * *

Negana to. Kazaniaus Die- vogimdytojos vagis, nėra pa- prasti vagis: popai juos iškeikė, kaipo „šventvagius“ ir „bedie- vius“. Teip ir musų nepopai iškeikia tuos, kurie nori pa- vogt nuo žmonių tamsumą. Ir antrasis Garliavos ne-popas, — kun. Tautkevyčia, — 27 berze- lio K. Š. (metusį į priemenios kerčią stebuklingąjį varpelį) „iškeikė iš sakyklės, liepdamas jį pagavus užmušti, idant ne- vestų iš kelio „nekaltų avelių“. Ir kitą nedėlę gauja norėjo tą kunigo paliepinimą išpildyt, tik nesugriebė K. Š.

Toliaus. Visi keturi Gar- liavos kunigai nepatingėjo nu- eiti į namus pas Antaną K., kurį išgirdo gavus nuo K. Š. atsišaukimą „apie karę“; įkal- bėjo jam, kad atsišaukimą pri- statytų policijai ir apakusų K. Š., kas ir įvyko, ir K. Š. na- muose tapo policijos padaryta krata.

Perskaitęs tuos žodžius koks —nors laisvamanyš, be abejo- nės, pasakys, kad tarp kunigų ir popų nėra jokio skirtumo; o kurie papratę kunigus dru- čiai surišti su katalikų tikėji- mu, tai, sekdami „Kataliko“ nuomonę apie pravoslavus, pri-

dės kad ir katalikai yra tiktai „neva krikščionys“, arba pa- gonys, prisidengę krikščionys- te. Bet tai būtų absurdas. Turim pažiūrėti koks skirtu- mas tarp pravoslavijos ir ka- talikystės. Pravoslavija, ištik- ro, niekam neverta, nes surišta su despotizmu; ir popai, ją iš- pildanti, yra tikri (ne tik dva- siški) zandarai ir provokato- riai; nes pagal įstatymus, jie turi išduoti švietiškajai val- dziai šios priešus (pvz., platin- tojus atsišaukimų prieš val- dzią), kurie jiems, ar tai per išpažintį prisipažys, ar tai ki- teip kaip bus nutėmyti. Tai- gi pravoslavija popus mokina judošystės. O katalikystė to- kias judošystes smarkiai už- draudžia kaip visiems „vier- niems“, teip ir kunigams. Vie- nok kad kunigai savo pasiel- gimuose visai nesiskiria nuo popų, tai, tokiu budu nuo ka- talikystės labai liuosai jie at- siskiria. Turbut dėl to kuni- gai ir reikalauja liuosybės baž- nyčiai (t. y. kunigams), kad liuosai galėtų pamesti katali- kystę, liuosai buti katalikų „vadovais“ ir savo priešų des- potais, nes mat katalikystė ne- leidžia jiems buti tokiais, ka- dangi liepia net savo priešą mylėti. Taigi matome, kad tarp tokių „liberališkų“ kuni- gų ir katalikystės nieko bend- ro nėra. Tarp popų ir kuni- gų teippat yra šioks-toks skir- tumas. Popai pildo savo pra- voslaviją, kokią jiems Dievas įkvėpė; kunigai žodžiais skel- biasi esą neatskiriamais nuo katalikystės, o darbais prišlįja prie popų. Popai neveidmai- nauja, o kunigai veidmainiau- ja — tame ir skirtumas tarp jų. O kad jie tarp savęs ne- sutinka, tai tame, turbut, yra šios priežastis. Popai, mylė- dami savo karčius ir barzdas, negal užkėsti bekarčių, plik- veidžių kunigų, ir atbulai, — tai viena; o antra: popai ne- reikalauja jokios liuosybės, kadangi jie, budami pravosla-

vais, pasiekia savo despotizmo idėją; kunigai reikalauja liuosybės ir lygių tiesų su carpopiška valdžia, nepermainius formos, t.y. neužsizeldinus karčių, nė barzdų ir neatsizadėjus nuo katalikystės, kad tokiu būdu pasiekti tą despotizmo idėją. Popai yra despotai, o kunigai, kaip ir tuli tautiečiai ir laisvamaniai, — tiktai despotukai. Tai mat silpnesnis prieš stipresnį vis kovoja... Aa! — jus norite žinot, kodėl tuodvi despotukų kategorijos tarp savęs nesutinka? Kodėl pirtis prieš jauną kovoja? Kodėl apie jas negali pasakyti: similis simili gaudet? Kodėl despotukai—neklėrikalai, prieš despotukus—klėrikalus kovoja? Ant to klausymo atsakyčia: turbūt dėlto, kad jie silpnesni už šiuos paskutinius. Bet jeigu taip, tai kodėl klėrikalai taip aršiai kovoja prieš neklėrikalus? Kodėl jie siundo šiuos su policija ir žandarais, ir grėšia kruvinoms karėms?—Revoliucionieriai sako, kad Maskolijos despotizmas, negalėdamas įveikti japonų, ir gavęs gerai nuo jų į kailį, ant to piktumo užpuolė ant išsiųstu į Sibirą politiškųjų, kurie buvo susirinkę į vieną namą Jakutske; šaudė juos tenai apgulę, lyg japonai Port-Arturą, per tris dienas, iki apėmė... Jie da sako, kad despotizmas, giridi, ešas agonijoj (myrio apimta), už tai taip ir purtas. Gal taip yra ir su mūsų despotukais? Gal ir jų tas „despotizmas“ sušukęs: „kruvina karė!“ ir „užsičiaupkit, žiurkės!“ pasipurtis ir kris negygas?... O, kad tai taip būtų!... Dieve duok!

Už šitokį mano rašymą, žinau, daugelis supyks. Bet katrie abejoja, ar pamest, ar ne pamest despotizmuką, tai aš misliju — pames. Bet Garliavos džiakonas, jeigu jis iš tikro tiki į stebuklingumą varpelio, tai mane prakeiks. Ne-

norėdamas užsipelnyt bedievio vardą (nes mane ikšiol da nieks nepavadino tokiu), skubinu pasiteisjt. Aš nesiginčiju su džiakonu; aš, tiesą pasakius, neabejoju, kad tie varpeliai stebuklingi. Juk iš jų byrėjo toki dailūs, balti, apvalūs pinigėliai... Birėjo tiesiog į džiakono kišenių. Tai didžiausias stebuklas... Na, o žmonėms? Žmonėms teippat buvo stebuklas: jiems iš kišenių išlėkė pinigėliai; tik purptelė ir nežinia, kur dingo. Tai juk ir stebuklas...

Na, o kas su Perkunu atsitiko? Jeigu teisybė, kad nuo skambėjimo varpelio Perkunas netenka spēkų, apleipsta, nutyksta, — lyg Saulius nuo skambėjimo kanklių, — tai labai gaila, kad džiakonas nepasiskubino nuvažiuot su varpeliu į Vilnių, kada teatras užsidegė; užsidegė, sako, nuo elektrikos, kuri juk vis ta pati Perkuno arba žaibo galybė. Ugniagesiai neišgelbėjo.. Gaila, kad varpelio nebuvo... Butuojaus užgesus ugnis. Ale vėl bėda: tuom patim laiku butų užgesusios, visos elektriškos lempos, ir mieste butų pasidarę tamsu, taip, kad, ot — bučiuokis, kad nori... Bučiuotis — tai nieko. Bet reikia neužmiršt, kad Vilniuje uličinės grabės labai gilios — ot! Dieve mylėk — tamsoj bekrepesiojant, viens, kits obivartelis nusprusta nuo trotuaro, nusilaužia koją, išsisuka ranką, sprandą nutruksta... Čia reikia pašaukti „Greitąją mediciniską pagelbą“. Pribėga koks geraširdis prie telefono — ugi varpelis neskamba! Nė telefonuot, nė telegrafuot!... Pašaukia darbininkus — monterius pataisyt elektriškus varpelius. Džiakonas juos pra keikia, liepia užmušti kaipo bedievius, liepia policijai areštuoti, kaipo savo konkurentus! Darbininkai juokiasi. Policija nežino, ką daryt, nes kiti miesčionis liepia areštuoti džia-

koną, kaipo maištininką!... Ne, tai nekoks dalykas. Geriau, kad džiakonas ten nevažiuo; but buvę jam riestai. Rods, vilniečiai, kaip geri patrijotai, be abejonės, butų užtarę už jį, kaipo karštai—tikutį į senovės lietuvių dievą — Perkuną... Tas jų patrijotiškiems jausmams butų labai patikęs. Kurgi, — Budzeika atgimdė lietuvišką tikėjimą! Ir tai daug palengvino: — kitasyk lietuviai dievui—Perkunui ant garbės degino amžiną ugnį, o kad permaldauti jo rūstybę, kad netrenktų — mel dėsi, giedojo ir kankles skambino; dabar, pagal budzeikizmą (kas tai, kad lyg nuo budzaizmo atskilęs?) užtenka pasikambjt tiktai su varpeliu! Daug pračiau ir lengviau, — mat ir tikėjime apsiireiškia progresas...

Tai taip, lietuviai butų nedavę areštuoti tokio patrijotiškai—religijiško reformatoriaus ir, be abejonės, butų išmeldę nuo gubernatoriaus jam puikų psichijatrišką palocių Vileikos miestelyje...

(Užbaiga sek. num.)

Tai mat.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Amerika. Kaip paprastai esti po kiekvienų rinkimų Suv. Valstijų prezidento visa vidurinė presa virte verda: vienos jos pusė kelia augščiaušion padangėn išlaimėjusią partiją, giria jos nuopelnus, rašo prezidento ir kitų augštesnių urėdninkų bijografijas nuo didelio storio tomų (mat vis prisilaužo kaip, nelyginant, šuo prie kaulininko); kita dalis presos, dalis nors, ant nelaimės, dar mažesnė, bet teisingesė, perkrato tiktai iš kritiškos pusės įvykusį faktą ir stengias pagal to sąprotauti, kokios galės pakiaus iš to įvykti pasekmės. Ne tik amerikoniška presa karštai tą kamantinėja, užsi-

ima tuom klausimu ir Europos laikraščiai. Kad republikonų partija šimet iškelė savo kandidatą ant prezidento didžiūma net dviejų milijonų balsų, ir senatan tapo išrinkta didžiūma sąnarių republikonų (demokratai nusmuko), tai tas parodo, kad amerikoniška liaudė į demokratijos politiką visai nebetiki, nes ji mainyda ma kas rinkimai savo politiką pati save diskreditavo akise visuomenės, kaipo nesubrendusi, arba tiesiau sakant jau prastojusi pamatus partija. Užtai demokratai prieš sekančius 1908 m. rinkimus ruošiasi sutverti naują „radikališkai—demokratišką“ partiją. Kas jį tokia bus, pamatysime. Tai bus neva mišinys tautiečių su socialistais.

Urėdiškos suskaitos balsų sako, jog socialistai gavo ne 600,000 balsų, kaip pirmiau buvo pranešta, bet suviršum 800,000. Čia matome kaip socializmas eina vis didesnėn galybėn, ir prievolė mūsų, proletarijaus, kaip galint tą partiją (savo partiją) stiprinti, idant dasigauti mums prie savo patvaldystės ir išvengti baisaus kryžio, prie kurio bepališios veda imperijalistiška republikonų politika.

Rusija. „Nauja era Rusijoje“, „laisvė spaudos ir žodžio“ rėkia paskutinės datos dieniniai užrubežiniai laikraščiai. Kas davė priežastį tokioms sensacijoms? Pasiziurėkime. Caras jau mėnuo atgal užkvietė Peterburgan visų zemstų atstovus ant taip vadinamo visuotino susivaziavimo apsprendimui visos Rusijos valsčionių—kaimiečių reikalų, arba teisingiau prisiziurėti zemstų viduriniam elementui: ar dar galima bus jis ilgiau varžyti despotizmo saitais ar jau prisieis biskį paliuosuoti. Ir štai 19 spalnio susirinko zemstų reprezentantai į žemiečių viršininkų namą, vadinamą Duma, Peterburge, ir laukia kada čia

at es pats caras arba atsiųs ką nuo savęs į jų susivaziavimą. Ugi caras atsako, kad tas dalykas nėra pilnai oficiališku ir kad jiems laikyti susirinkimo Dumoje nepavelija. Pakilo baisus trukšmas. Caras vėl susizgribo ir per „liberalą“ ministrą Mirskį duoda naują atsakymą žemiečiams, kuriems jau pavelija tame name susirinkti, bet tik tai kaip privatiškai pasikalbėjimui; anaiptol caro pasiuntiniai, girdi, ten negal dalyvaut, apart policijos, kuri jau turi but prie durų ir stalo butiniai. Vėl trukšmas ne tik Peterburge bet ir Moskvoy. Tai mat iš kurios pusės iškilo debesys. Dabar tik laikui bėgant pamatysime, kaip smarkus iš jo iškris lietus.

Tač aus despotizmas jau po biskį šuomsyk atleido retėzius kaikiuose vietose. Daleiskime, jau spaudoje cenzurinėje randame drąsesnį balsą reikalaujantį „laisvės spaudos ir žodžio“, kur pirmiausia ir už patį tokį reikalavimą baisiai baudavo. Paleido vieną kitą iš politišku kalinių ir atleido iš „sylvkos“ keletą ištremtinių. Bet ar jis tą padarė iš geros valios? Ne! Tai už tai pasidėkavoti turime šimtams mūsų kankintinių ir pagaliaus Japonijai. Išna teip, kad į barbarišką Rusiją pradeda skleisties spin dalyv laisvės iš „barbariškos“ Azijos.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Apgulimas Porto Arthuro išlėto pėrėjo į padėjimą muštynių pačiame porte. Apie jokią iš lauko pusės apgynimą porto tvirtynių nebėra šnekotos teip jau kaip nebėra nė tokių gintuvų, kurias galima būtų pavadinti tvirtynėmis. Maskolių garnizonas stovi ant krašto savo pražutingo galo. Ir togidėl 13 spalnio gen. Štessel išsiun-

tė carui ekstra-zinią štai kokių baisiai pavojingu ir brangum keliu. Jis išsiuntė iš Porto Arthuro, kaip praneša nuo garlaivio Lingshan iš Chefoo, keturis torpedinius laivus, kurių užduotis buvo persivogti ar kaip sau nors persimušti per užbrauktus japonų laivais vandenių kelius ir pristatyti į Chefoo tas žinias. Tos žinios turbūt buvo labai svarbios. Patys maskoliai sako, kad jos buvo „paprastas pranešimas apie didvyrišką dvasią apgulto garnizono“, bet visi mena, kad tai buvo nusiminimo balsas šaukiantis paties caro duoti pagelbą. Mat nuo Kuropatkinio jau nebegali nieko tikėtis, nes tam pačiam sumišo visi galai. Ir štai 4 torpediniai su „didvyriška drąsa“ pasileidžia į vandenį ir, tiesa, vienas iš jų — „Rostropny“, prasmuko su dideliu vargu pro japonų sargybas ir laimingai žinias dastatė į Chefoo. Bet kadangi japonai, žinoma, tuojaus pasukė į atsivijo ir tykojo grįžtant atgal, o ilgai perbuvoti torpediniai neutrališkame porte neturėjo tiesos, taigi ji maskoliai ėmė teip ir paskanidino. Teip jiems buvo prišakytas Štesselio. Kiteip atsiti ko su likusiais trimis laivais. Du japonai įvyjo atgal į Portą Arthuro, o vienas ir šiandien nežinoma kur dingo. — Maskolių viršininkai Raudonojo Kryžiaus pradėjo vaintoti japonus, buk šie labai tankiai peržengia tos instaugos tiesas, minėtinais, jie išvarą iš laivų paverstų į ligonbučius sergančius maskolius ir laivus nuskandina, arba net šaudą į ligonbučių šėtras. Jeigu tas tiesa, tai, žinoma, būtų baurus pasielgimas. Bet argi nedaro to ir maskoliai?.. Tačiau maskoliams nevisame galima tikėti. Jie tankiai priešutychia šmeizis nereikalingai, nes mat pavydi tų „barbarų“ plačiam gabumui vedime karės. Štai prastas paveikslėlis, o

daug ženklinantis. Japonai iš orlaivių išsvaidė maskolių garnizone tokias sausas kolbukes neva dešraitės. Jos krizdamos plyšta ir paleidžia tokį baurų tvaiką, nuo kurio kiekvienas kareivis staiga apkvaista, o kurie gali bėga nosis sugniauzę šalin. Na jeigu dešraičių šimtas plis keliose vietose laike paliepimo šaut, tai rezultatai žėdnam bus lengvai suprantami. Taigi pasirodo, kad japonai moka kariaut ir be kraujo. — Jeigu tikėt maskolių žiniavimams, tai apie Šakhe upę jau prasidėjo rustų mušiai. Bet apie tą nėra nieko tikro žinoma. Kyniečiai tik pasakoja, jog japonams tapę atgabenta į karės lauką daugiaus labai didelių kanuolių ir kad japonai šioms dienoms nuvežę į Dalny apie 50 kanuolių — pusiau sugadintų ir apysveikių, kurias, jie sakę, buk atėmę nuo maskolių. Nežinia vienok, ar tai buvo atimtos, ar maž ir jų pačių sugadintos. — Ar toli nuo Gibraltaro nuplaukė Baltiko laivynė, tikrai dar nesumieruota, bet užtai autros dalies tos laivynės žingsniai bus reguliariškai suskaičyti. Mat nuo Danijos pakraščiu jau tapę jai priduoti palydovai, ypatoje dviejų daniškų vidutinio didumo laivų. Toliau, žinoma, kiekviena šalis irgi priduos savo aukles.

Dalis darbu.

FALL RIVER, MASS. Medvilnių plantacijas, tiesa, jau atidarė, ir pramoninkai saldziais liežuviais masina eiti dirbti žmones ant jų teikiamų išlygų, bet visos dirbtuvės tebestovi tuščios. Žmonės jau truputį pažino piniguočių širdis, kurios bevelijo per 4 mėnesių straiką badu marinti dešimtis tukstančių biednų darbininkų, negu jiems užsileisti nors ant trupinelio. Tą pačią dieną, kada atidarė darbavietes, dideli mitingai visuose

kraštuose miesto buvo nulaikyti, kur rinkosi lygiai unijistai ir nepriklausanti prie jų, ir visi darbininkai vienbalsiai nutarė neiti dirbti ant dabartinių sąlygų.

BOSTON, MASS. Garsingos orkestros muzikantai — Boston Symphony Orchestra — visi pasitraukė nuo muzikantų unijos, ir dabar ši didelė orkestra pasiliko organizacija visiškai nepriklausančia prie jokio ryšio.

TELLURIDE, COL. Šių apie linkių penkiose didelėse kastyne tapo iškljuota pasargos, jog įvesta tapo 8 valandų darbo diena ir 3 doleriai mokesties.

CHARLESTON, W. VA. Cabin Creek kastyne iškilo didelis straikas. Kasyklų savininkai per laikraščius ir agentus pajiesko šių į straičių vietas. Turbut gresia kokie negerumai, kad į vietas apimtas straikais tapo pašaukta net dabotojai tvarkos.

Iš Amerikos.

Kada susipras?

Visoki pralobėliai ir siurbikai žmonių triuso teip rupiai ir gremėzdškai pradėjo apsieiti su varguoliais, vilti juos visokiais monais, ir tas teip gerai jiems nusiduoda, kad žiurint į tą nebežinia iš ko ir stebėtis — ar iš kapitalistų begėdystės ar iš žmonių aklybės. Štai vienas iš tukstančių paveikslėlis. Trentone, N. J., visi vietiniai kapitalistai, o ypač Roobling vielos pabirkantas prieš rinkimus per visą sanvaitę vakarais ištaisė tvaskančias parodas, kurios vežimai ir karunos buvo papuošta blizgančiais žodziais „mės pamenam 1895-6 metų zupstubę“. Tie patys parašai švytravo ant minėto pabirkanto namų ir visų vietinių kliubų. Turbut žėdnas supras, kad tai buvo republikoniška reklama. Toje reklamoje dalyvavo ir visi prasti žmoneliai,

vedžiojami kapitalistais už nosies, ir teipgi pritarė, kad pameną Clevelando blogmetį. Bet neužilgo tiems nabagams prisiejo gauti dar liudnesnę atmintį, nes tuoj po rinkimais Rooblingo pabrūke numušė 14,000 darbininkų mokesčius po 25 c. nuo dolerio. Numušė net ir tiems, kurie gaudavo ant dienos tik po 75 c. Tai vadinas republikonams geri laikai.

Baltimoriečiai sumušė... kardinolą.

Tą antrašą perskaitęs ne vienas nusistebės. Ir argi tai ne įstabus ištikrųjų dalykas? Jau sumušti daleiskim vyskupą ar dar kunigą esti beveik istorišku atsitikimu. O čia sumušė visos Amerikos katalikų galvinį, popiežiaus dešinę ranką! O vienok tas labai paprastai nusidavė. Mat Baltimorės šv. Stanislovo katalikų lenkų bažnyčios kunigas, Morys, buvo paliuosuotas per kardinolą Gibbons iš savo „avinųčio“ už šlykštų koki ten „avinųčioje“ padarytą dalyką. Avelės įtuzo antkardinolo už atėmimą piemenio, ir 13 lapkričio įeinant jam į bažnyčią gerai apstumdė.

Kas išlošia visą dąkarę.

Neseniai paskilbo laikraščiuose žinia, jog atlantiškų laivynių kompanijos jau susitaikė, ir tuomi, žinoma, jau užsibaigė jų veidmainiška nuduota lenktynių karė. Męs sakome „veidmainiška“ už tai, kad ta „karė“ buvo iš anksto prirengta ir remiama daugelio užinteresuotų pusių. Visų pirmu pasinaudojo numuštomis prekėmis pačios laivų kompanijos, nes išlykino savo sugamintus sąkrovus visokių produktų jau užsistovėjusių ir pradėjusių puti, o kuriuos sušėrė emigrantams. Toliaus išlošė vėl tos pačios kompanijos, nes papiginus prekes tiek žmonių per tą laiką pervaziavo, kad jos trigubai daugiau uždirbo, negu būtų padariusios paprastai. Ant galo išlošė — ir

tai daugiausia — tie siurbėliai žmogaus spėkų, reikalauojai pigių rankų, nes per tą trumpą perijodą Austrijos ir Italijos kapitalistai suspėjo jiems prisijusti šimtus tukstančių jiems nebereikalingų darbininkų, kurių anie jau nebegali sunaudoti nė „ant padų“. Na o kiek reiškia dar tas, kad tamsūs žmoneliai rankas sudėję paprašo Dievo už kompanijų esybę, nes, jų nuomone, tik tai kompanijoms reikia dėkavoti už duotą progą vargšiemis persikelti iš vieno skurdo į kitą didesnį. Taigi kapitalistai savo „karę“ jau užbaigė ne pralieję nė lašo savo kraujo, o laimėję rasi daugiau, negu laimės kuri pusė Mandziurijoje; jie savo Portą Arthuro — vargšus, paėmė, kiek galėjo, pilnai.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

East St. Louis, Ill. Kaip jau regis „Vienybėje“ buvo minėta, kad kun. Šlamas sušaukė 9 spalnio susirinkimą, idant įkurti lietuvišką uniją. Susirinko vos 25 lietuviai. Pranešus k. Šl. savo užmanymą, atradome jį dėl daugelio priežasčių neįvykdomu, ir į to vietą J. J. Razokas užmanė, kad reikalingiaus butų atgaivinti „Lietuvišką Amerikonišką Neprigulmingą Kliubą“, kuris 4 mėnesiai atgal per S. Daukanto Dr-tės sąnarius buvo sutvertas, bet užėjus straikams, biskj apmirė. Teipgi paduoti prašymą į miesto valdžią dėl vakarinės mokslinės lietuviams pasimokyti angliškai, kaip tai yra kituose miestuose. Tam užmanymui, ypač jaunesni lietuviai mielai pritarė. Nutarta tapo surinkti 16 spalio, nuo kurio laiko reikėjo pradėti ir užmanytuosius darbus. Prisiartino ir 16 spalnio. Kun. Šlamas užsakė susirinkimą bažnyčioje paaškindamas jo tikslus, kad geriaus nebuvo galima nuo jo ir reikalaut.

Beje, dar buvo pasiūstas laiškas liuterių kun. Keturakat... į Collinsville, Ill., kad ir jis savo parapijonams, iš E. St. Louis, Ill. prigalintiems, teipgi bažnyčioje užakytų; ar jis tą padarė, nežinia. Bet atėjus laikui atidaryti susirinkimą, salėje tesirado tik tai kun. B. Šlamas, J. J. Razokas, S. Kairys ir dar keli S. L. A. sąnariai, nuo seniau prie kliubo prisirašę. Nėra ką veikti! prisiejo eiti jieškot lietuvių į namus, ir į liet. karčiamas, bene nors kelis bus galima atsivilioti; bet ir tokiu budu mažai ką buvo galima pelnyt, kadangi tą dieną pas lietuvius buvo vienur vestuvės, kitur varduvės, dar kitur „Grand opening“; alaus visur kaip vandenio, o lietuviškos kapelijos, kad rezė tai rezė, kaip iš ōzragio. — Mat! tokius gerus laikus turėdami eis jie tau ant kokio ten šliufternių nišparė. Kelis tik per „karčią muką“ pasisekė salėn įprašyti, bet ir tie, iš dalies girti, įkrapalioję, kitas buvo pradėjęs nė šį, nė tą tauzyti, kad prisiejo vėl išprašyt laukan, dėl ardyimo tvarkos. Bet visgi prie kliubo privertėme prisirašyt kelis. Nutarta tapo laikyt susirinkimus kas sanvaitę, idant galima būtų surinkti užtektinai pinigų, ant išsirupinimo charterio, nes žėdnas sąnarys moka įsirašymo tik po 25 c. Kliubas galėtų, ant kiek iš anksto galima spėti, daugelyje vietų buti naudingi. (Tiesa, kad jie galėtų daug gero padaryti, bet ar jie tą daro? Tveriant kliubus verčiau yra jiems priduoti tikrą spalvą — politišką: socialistų, republikonų ar kitokių. Bet jau nuo kliubų neprigulmingų — išgelbėk mus, viešpatie. Neprigulmystė jų siekia tik tokių ribų, kad atėjus rinkimams jų „leader'iai“ gali išsiderėt didesnį kyšį nuo tos arba kitos partijos ir paskiaus visus savo sąnarius despotiškai priverčia balsuoti

už daugiaujmokejusius arba daugiau bačkų išritusius alaus. Tokiai begėdiškai machinacijai męs gavome progą prisiveizėti šiometiniuose rinkimuose. R.) Bet užmanymą prašyti mokslinės atidėjome ant toliaus, kadangi, jeigu jau lietuviai net ant susirinkimų tingi ateiti, tai ką jau reikia norėt, kad dabartiniame laike mokslinę lankytų. Jie mokslo bijosi, nes jų nuomone, nuo mokymosi daugelis žmonių, girdi, ir š proto šina, o kas labiausiai visai, kad tokie pavirstų į „šliufternus“ „bediesus“, parduodą savo dėsą velniui ir tt. *Laumės Vaikas.*

New Britain, Conn. Mūsų miestelio lietuviai paskutiniam laike labai stropiai pradėjo darbuotis politikoje, atėjus rinkimams šalies urėdininkų š lapkričio daugelis mus brolių lietuvių darbavosi visoms keturioms. Dirbo lietuviai politikieriai, dirbo katalikai, dirbo laisvamaniai, dirbo apšviestunai, dirba tamsunai, dirbo ir dirbo visi vienybėj, ir visi dirbo ant kapitalistų naudos; mat kapitalistai nesigalėjo dėl apsvaiginimo lietuvių degtinės ir alučio, o kaip kitarai padovanojo ir dolerį už agitaciją. Kas įstabu, tai kad ir lietuviškas politikiškas mazgas dirbo dėl kapitalistų partijų. Mūsų miestelio lietuviams priderėjo atiduoti savo balsus už darbininkų partiją, nes ant socialistų tikieto buvo pastatytas ant senatoriaus lietuvis Alexandra J. Tamšonas. Daugelis mus brolių šį mėną savo balsus apmerkė į butelį degtinės ir alaus. Po teisybei, mūsų vietiniai lietuviai daugelis mažiausio supratimo neturi apie socialistų partiją. Sako kad socialistai nori sugriauti bažnyčias, išpiauti kunigus ir panaikinti katalikų tikėjimą, ir turinti tokį tamsų supratimą daugelis įtiki į ragutį raugalo. Kiteip ir buti

negali, nes nėra kam parodyti kame yra darbininko gerovė. Mus doros mokytojas (kunigas Žebriš) prieš rinkimus bažnyčioje savo parapijonams paaiškino politikos dalykus savo tškai, sakydamas, kad „geri katalikai, nepaisykite kokia partija liks išbalsuota, tik tai duokit ankas Dievui ant garbės, (į kunigo kišenę) tai darba turėsite ir vargo nematysite“. Jo žodžiai umai išsipildė: dienoje balsavimo lietuviai gavo degtinės ir alaus, ir dar kaip katras aplaikė ir dolerį, mat vis iš Dievo mylistos. Tik tai gaila, kad ta mylista pasibaigė su diena balsavimų. O darbininkai vėl neš kapitalistų jungą per keturius metus.

Trinitas.

New Baden, Ill. Neseniai ir šitame kaime apsigyveno pora dešimčių lietuvių, daugiausia protestonai. Vienas iš jų, kaip žinau, skaito ir lietuvišką laikraštį „Lietuvos“; visi dirba anglių kastynėse; kadangi Collinsville ir kituose anglikasių miesteliuose darba yra sunkiau gauti, tai kas kartas daugiau lietuvių kraustosi į New Baden, kuris po nekuriu laiko pastos tikrai lietuvišku kaimu. Velytina būtų, kad lietuviškoms kolonijoms daugimantės ir tautiškas susipratimas platintus. Miestelis New Baden yra per 3 stotes nuo Bellville, Ill.

Laumės Vaikas.

„Sziaudines ugados“.

„Žvaigždės“ num. 45 yra patalpinta kn. J. V. Kudirkos „Siaudinių ugadų“ (—Kudirkos žodžiais) kontraktas, kuris skamba sekančiai:

„31 Spalio ponai Paseckas, Valentinavyčius ir Tamas Paukštis pribuvo pas mane ir po ilgų kalbėjimų ir tarybų, kurias užbaigėm ant ryt Wilkes Barre, sutarėm šitokias ugadas: Mēs duosim Susiv.

L. A. 300 dol. ir trečią dalį mūs Susiviehyjimo knygu, gaudami nuo jų pusę Kriaušaičio gramatikų; kaštus-gi court'o per pusę užsimokėsime ir mēs pasistoravosim čarterį ir pečėtį su litaroms R. C., t. y. Susiv. Liet. R. K. A., kaip buvo nutarta ant seimo Wilkes Barre“, — (ant ko) „anuodu komisijos vyrų pasirašė“. —

„Vienybės“ num. 45 „anuodviejų komisijos vyrų“ pranešime „Dalykuose provos S. L. A. su S. L. R. K. A. skaitėmė:

— „S. R. K. (Susiv. Rymo Katalikų) sugražina mums čarterį, pečėtį, pusę knygu — ir \$300—“.

Bet iš kn. Kudyrkos tų „Siaudinių ugadų“ kontraktu aiškiai matyt, jog apie gražinimą čarterio ir pečėties nėra nė mislies, ir kad „anuodu komisijos vyrų“ su p. Tamas Paukščiu yra sutarę čarterį ir pečėtį palikti kunigams, dėlko p. Tamas Paukštys jau dirba net nuo Spalio mėn. 1903 metų. Jeigu kunigai gražintų tai, kaip rašo pp. Paseckas ir Valentinavyčius, tai kn. Kudyrka būtų parašęs tame „Siaudiniam kontrakte“ šiteip:

„Mēs duosime Susiv. L. A. čarterį, pečėtį, 300 dol.“ ir tt., ir nebutų rašęs, kad „mēs pasistoravosim čarterį su litarom R. C., — kaip buvo nutarta ant seimo Wilkes-Barre“ (kur kunigai nutarė pridėti prie S. L. A. litaras R. C.), bet būtų parašęs, o „mēs pasistoravosim išsiimti sau naują čarterį ir pečėtį su litarom Susiv. L. R. K. A.“ ir tt.

Tikrai „Siaudinės ugados“, patys kunigai jas teip pavadinę ir iš to juokiasi, o mūsų didvyriai didžiuojasi, jog didelį darbą nuveikė, nė patys nežiuodami apie ką tarėsi, nė ką jie gauna. Iš to džiaugsmo jie net užsimiršo provos dieną, ir tą atkėlė nuo ponedėlio, 31 spalnio, ant nedėlios, 30 spalnio; užsimiršo kiek gauna knygu, ir kad negauna čarterio su pečėčiais!

Aišku kaip ant delno!

Ponai Paseckas ir Valentinavyčius vienudu neturėjo tiesos daryti tų „Siaudinių ugadų“ be susizinojimo visų komisijos sąnarių. Neturėjo tiesos priimti p. T. Paukščio, žinodami jo šiaudinį pastovumą. Neturėjo tiesos ant tokių „Siaudinių ugadų“ sutikti, nes S. L. A. seimai išrinko ir patvirtino provos komisiją atjieškojimui viso S. L. A. turto. Seimai tik žodžiu įsakė provos komisijai, jog gal taikintis, jeigu kunigai gražintų S. L. A. turtą pagal pasidalinimą sąnarių, kur S. L. A. priklauso vien pinigais \$1677,50, neskaitant knygu, spaustuvės, knygyno ir karunos. Ant galo neturėjo tiesos pavesti tą dalyką (t. y. tais „Siaudines ugadas“) nusprendimui centrališko komiteto, kurio sąnarys, p. T. Paukštys, teip smarkiai šoka pagal kunigų griežimą. Provos komisija nepriguli nuo centr. komiteto, bet nuo seimo, tai yra, kuopų ir sąnarių. Jeigu centr. komitetas būtų provos komisiją išrinkęs, tada ji prigulėtų nuo centr. komiteto. Dabartiniame suvėlime reikalų, aš už savo kaltybę laikau viską pranešti kuopoms ir sąnariams kas dedasi mūsų organizacijoj, idant iš laiko apsi- sergėtumėm, kad laisvas mūsų S. L. A. vėl nepatektų į kunigų globą, nes kn. Kudyrka tame pat „Žvaigždės“ num. rašo: „Tikimasi yra, kad kuopos ar Seimas, kaip nutarėm palikti, apsidirbs su Mikolainiu, ir prova bus pabaigta“.

Iš kur gavo tą tiesą kn. Kudyrka nutarti palikti kuopoms arba seimui apsidirbimą su Mikolainiu?! Iš kur jis apie tai žino? Ar tai jau kn. Kudyrka yra S. L. A. diktatorium?

Bet štai kame to „apsidirbimo“ branduolys. Nereikia užmiršti, jog tarpe S. L. A. sąnarių yra daugelis kunigams prielankių sąnarių, ir jog kunigai jau dabar varo agitaciją

tarpe S. L. A. sąnarių, idant ant ateinančio seimo nusiųstų daug „Siaudinių“ delegatų, kaip tai jie buvo prisigabėję tokių ant 16 seimo, kurie nutartų sustabdyti provą ir visą palikti ir atiduoti kunigams, kurie gana daug rašė „Žvaigždėje“, jog S. L. A. gyvuoja po jų valdžia (nes čarteris jų rankose) ir tokiu budu visos S. L. A. turtas jiems priklausos, ką jiems atidavus ir dar persiprašius, jie dovanosę S. L. A. sąnariams prasikaltimą prieš juos.

Tai koks kunigų mieris, ir dėlko jie jau dirba! Jie viską daro, ką gali, kad tik supjudyti S. L. A. sąnarius.

Kada du provos komisijos sąnariai sulaužė seimų nutarimus ir reikalavimus, nepildė savo užduočių kaip reikia, todėl kuopų ir sąnarių pareiga yra, viską šaltai apsvačius, išrinkti naujus du sąnarius į provos komisiją, kuri išpildytų seimų nutarimus.

P. Mikolainis.

Pasarga kuopoms S. L. A.

Mēs žemiau pasirašę, kaipo provos komitetai, duodam pasargą guodotinoms kuopoms, ir abelnai S. L. A. sąnariams, idant nekreiptumet atydos, ant P. Mikolainio gana ilgoko straipsnio, tilpusio 45 n. „V. L.“ kuriame jis užsipuldinėja su visokiais nonsensais ant savo draugų komitetų, o ir drauge ant kasieriaus T. Paukščio, už bandymą sueit į santaiką su S. L. R. K. A. padarant galą provai ir sustabdant aikvojimą lietuviškų dolerių per svetimtautiškus advokatus. Bet mūsų draugui p. P. Mikolainiui nepristojant ant garsintų „V. L.“ išlygų, prova tapo atidėta iki busenčiam seimui.

Kiek matoma iš P. M. straipsnio, tai P. M. neapeina apie tvarką ir gerovę lietuvių, o ką jau apie S. L. A. labą, tai M. anė per mintį tas neperbėgo,

bet jam tik rupi kelt vaidus, o labiausia einasi, tur but ar tik nepastatyt ant gilotinos iš jam nepatinkančių ypatų R.K., kur nežinom, argi P. M. galėtų šiame reikale savo mierį atsiekti.

Turit pamint, guodotini draugai, jog nuo pristojimo M. į anuomlaikinį Susivienijimą, kokia tvarka atsibudavo seimuose, vien tik iš didelės dalies per pp. Mikolainio ir kun. Miluko jeibius, nuo ko turėjo ir Susivienijimai plyšti pusiau. Bet, matomai, p. Mikol. tuom neužsiganėdijo ir bando antrą rolę, panašią pirmajei, atlošt S. L. A. ir paimt absoliutišką valdžią ant S. L. A. ir pasakyt „mano“ o ne mūsų. Nes tik meldžiam patėmyt, kad M. jau tempė stigas, ir bandė šokt Susivienijimą pagal savo smukavimą, t. y. nesiklausęs cent. viršininkų jau šaukė Brooklyno kuopos nepaprastą susirinkimą kas link mus provos su R. K. Taigi ir čia parodo, kaip p. M. velija gerovės Susivienijimui, o ypatingai Brooklyno kuopai darydams nereikalingus kaštus, išmokant svetimtaučiams už svetaines. Argi čia nelabas lietuvių? Turbut p. M. nori tapti už misijonierių ir leistis per lietuviškas kolonijas organizavot kuopas, kaip kad darė kun. Milukas prieš 16 seimą, o tąsyk vietoj R.K., pastatys pp. Valentinavyčių ir Pasecką ant gilotinos.

Kaslink p. M. motyvų provos dalykuose, jis jos prasmę menkai sau perstato, bet tik remiasi ant to, nepaisydamas kiek patrotysi, (žinoma kad ir dusyk daugiau), bet turim gaut tiek, (lik kad jau ir žino kiek). O apie liudininkų tąsynes ir gaišinimą laiko jam neapeina; turbut M. laiko nestokuoja, o da ir nauda įriegtam yra šiokia tokia.

Teipgi p. M. savo straipsnyj net su seilės nubėgimu užmėtinėja, buk M. Valentinavyčia

pasigyres apie gavimą po \$500 došgrašių nuog S. L. R. K. A. komiteto už gerą patarnavimą sueit į santaiką (tsc., gaila kad nepasiulėm p. M. pusę, tąsyk beabejo butų maršavęs drauge ant pietų). Taigi, guodotini draugai, malonėkit tēmyt, kur čia to žmogelio liogika? Padėkim sau, jeigu ir butų gauta došgrašiai kaip p. M. sako savo straipsnije, tai argi rastųsi nors vienas ant tiek paikas pasigirt p. M.? Bet jei p. Mikol. buvo vale klaust po kiek gavom, tai ta pati vale buva M. V. sakyt kad po \$500, bet turbut p. M. bus sunku surast ant to liudininkai pakol jis bus Mikolainiu.

Kaslink provos, tai kaip mi navojom, tapo nukelta iki busimam seimui, o ir apie provos tikrą stovį kolei neužbaigta, nematome reikalo jos pilnai išguldyt visuomenei, bet jeigu mudu V. ir P. norim matyt jos galą, tai turbut mes provos dalykus matom aiškiaus negu p. M. ir tokiu budu bandėm sueit į santaiką, ant paduotų „V. L.“ išlygų. Bet pribuvus p. M. ir nepristojant ant išlygų, tąsyk mudu V. ir P. su priešingos pusės komitetu sutarėm ir pasirašėm abeji, atiduot seimams ant nutarymo, priimt išlygas ar eit toliaus provotis.

Pranešam guodotinioms kuopoms, ir abelnam Susivienijimui, kad šį reikalą padavėme prezidentui S. L. A., kad jie, centr. viršininkai rodavytųsi ką turime veikti su šiuom reikalų, kur pasitikim jog centr. viršininkai, pasirodaviję, praneš ir guodotinioms kuopoms, ką kuopos turės veikti šiame reikale.

Taigi, guodotini draugai, malonėkit patėmyt, kad čia nėra teip bėsus dalykas, kaip p. M. perstato savo riebiame straipsnyj, kur jis stengiasi parodyti, kad neva tik jam vienam apeina gerovė Susivienijimo, o mudu perstato už Judas par-

davėjus, bet pasitikim, kad ateitis parodys, kas yra velytojas gero Susivienijimui, o kas yra Judošiais ir jo išnaudotojais.

Su guodone

M. Valentinavyčia.

P. S. Paseckas.

Provos komitetai.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Brooklyn, N.Y. 38 k. S.L.A., pagal pranešimo vieno sąnario iš Provos Komisijos, laikė 13 lapkričio nepaprastą susirinkimą, ant kurio tapo padaryta šie nutarymai: 1) kad į vietą pirmutinių dviejų tos komisijos sąnarių — Pasecko ir Valentinavyčiaus, butų išrinkti šie: Jurgis Kazakevyčia iš Pittstono ir Dr. Zelvienė iš Plymouth, Pa.; 2) provą su rimonais stumti priešakin be jokių santaikų pasiremiant ant nutarymo Brooklyno seimo; 3) kad prova taptų perkelta iš Equity Sudo į Grand Jury, dėl greitesnio užsibaigimo; 4) kad sąnarys centr. kom. neturi kištis į reikalus Provos Komisijos.

Sekr. J. Šunskis.

Foxcroft, Me. 56 k. vienbalisiai nutarė nesitaikyt su rimonais, jeigu jie netiduos, kas mums priguli — \$1600,00, čarterį ir vėliavą, nors ji ir šventinta yra, bo ne savo reikė nešventint. Patarlė sako „ne savo jojęs ir baloj turi nuėsti“.

Sekr. J. Tumosa.

Čia mes atkreipiame vien-taučių atyda, kad netalpinsime jokių pavienių ypatų polemikų tame reikale, išimant vien tik kuopų urėdiškus nutarymus bei pačios Provos Komisijos pranešimus, ant kiek jie bus daromi oficijališkame tone ir nevarys savo ypatiskos ne-naudingos karės. Tikimės, kad vientaučiai supras, jog mes paverzdami „Vienybę L-ku“ iš organo S. L. A. į organą išsipludimų, neprigelbėsime su-taikinimui iškilusių vaidų. Pirmiausia mums rupi laikraš-

čio užduotis, kaipo laikraščio ir kaipo organo gerbiamos lietuviškos institucijos — Susiv. L. A. Mes stovim nuošaliai abiejų besivaidijančių pusių, ir simpatizuojam, žinoma, tai pusei, kuri elgiasi sulyg konstitucijos bei seimų rezoliucijų. Atsiliepiame tai dėlto, kad šiandien turime ant rankų nuo pavienių ypatų prisiųstus plačius straipsnius reikaluose provos, kuriuos jeigu talpint, tai turėtume užimt visas špaltos „V. L.“ ir pavirstų laikraštis, atkartojame, iš organo S.L.A. į organą provos. Red.

Atsišaukimas

į S. L. A. kuopas.

Philadelphijos S.L.A. 10-ta kuopa jau nuo seniai rupinasi, kad įsteigti vietą, kur rastų prieglaudą koliekos, pasenusieji, paliepusieji ir jau joki darbą negalintieji dirbti. Ji ir praėjusiam seimui buvo padavusi tą užmanymą per savo delegatus, bet gaila, kad tas tapo atidėta ant toliaus. Kuopa pasiryžo stumti pirmyn tą teip mums naudingą ir reikalingą užmanymą ir sąnariams suaukavus keletą daigtų, leidžia tuosius ant išlaimėjimo, kad surinkti kiek pinigų pradžiai, nes kartą pradėjus vis greičiau įkunysime. Philadelphijos kuopa yra išsiuntinęjusi kitoms kuopoms knygetes su tikietais, kuriuos kuopos, pasitikime, stengsis kuoskaitlingiausia išparduoti, nes tokiu budu parems viešą reikalą. Pinigus ir lapelius su adresais pirkusiųjų meldžiame prisiųsti apie kalėdas, kad iki naujų metų, kada atsibus traukimas, butų galima rokundas suvesti į tvarką. Siųsti viskas reikia adresuojant: K. Unick 943 So. 2nd str. Philadelphia, Pa. Jeigu kuri kuopa galėtų dar daugiau išparduoti, negu joms nusiųsta, meldžiame pareikauti, rašant ant dugščiau paduoto adreso.

Broliai! remkime tąjį užma-

manymą kiek galėdami, nes jeigu patį apie save nepasirūpinsime, tai svetimi juk mums nieko neparengs. Turime patį, suvienytomis spėkomis sav visokeriopas įrėdnes surengti. Turime visokeriopas pagalbinės draugystės, kurios sušelpia mus nelaimėi ištikus, turime Susivienijimą, kur mes apsaugojame, kad su šia pasaule persiskyrus nereikėtų rinkti kaštų palaidojimui, apart to, kad dar galėtume palikti tėvams, moterims ar vaikams. Bet tuomi tarpu nėra kam pasirūpinti apie tuos, kurie neteko kojos ar rankas, paliego ar jau nuseno. Pagelbinės draugystės sušelpia apsirgus tik iki paskirtam laikui. Nekuriems tapo išmokėta pusė posmertinės. Bet ar ilgai jos užtenka? O ką paskui pradėti?

Tik atsizvelkime, ant mus teip neapkenčiamų ir niekinamų žydų ir ant jų visokeriopų įrėdinių: ant jų puikiai įtaisytų ligonbučių, prieglaudų pasenusiems ir koliekoms, namų našlaičiams ir apleistiems vaikams, ant jų mokyklų ir institutų prasmokinimui amatų ar įvairių mokslo šakų, ant jų emigrantų namų, ant jų ant kitokių pamatų įkurtų draugysčių, klubų ir susivienijimų, kur jie eidami iš vien ir remdami vienį kitus greičiau pakyla ir pradeda kas-kart daugiau giliuoti. Eidami iš vien ir labiau besirūpindami apie save ištesa tą viską įrengti ir užlaikyti. Mes dar vos tik pradėdame matyti, kad mums visoko reikia.

Dang nekalbant apie kitų tautų visokeriopas įrėdnes užteks čia užsiminti apie tulą vokiečių prieglaudos koloniją. Vokiečių draugysčių susivienijimas rytinėse valstijose yra įsteigęs palei Philadelphia ant nedidelės farmukės prieglaudos koloniją pasenusiems ir koliekoms. Kad palengvinti jos užlaikymą jie pradėjo auginti daržoves ir vaisius ir ra-

dusie jie tenai prieglaudą padeda kiek katras dar gali. Teip tulas vienkojis senelis, užsodintas ant vežimo, nuveža į marketus užaugintus dalykus; ten, pagal sutarimą, nusiima atvežtus daigtus ir jis nuvažiuoja namon. Kiek mums teko patirti, minėtoji prieglaudos kolonija jau seniai kaip pati savo užlaikymą apmoka ir vokiečių susivienijimas tik prižiūri, kad viskas būtų vedama atsakančiai. Taigi ar negalime ir mes ant tokio pat pamato prieglaudos vietą įrengti.

S. L. A. kaipo turįs daugiau pajiegtų, gali pradžių padaryti, o kartą pradėjus jau vis stumsime darbą pirmyn, ir, laikui bėgant, turėsime gerai įtaisytas visokeriopas įrėdnes. Pradžiai, zinoma, reikia kapitalo, bet pradėję rūpintis nuveiksime ir tą, kaip jau esame atlikę daugelį kitų dalykų suvienytomis spėkomis. Matome kad ir mūsų organizacijos kas kart labiau paremia visokeriopas mūsų užmanymus, matome kad vien tik mažomis aukomis mes pataikome kitus dalykus užlaikyti, o toliau dar daugiau pajiegsime atlikti, kaip mažiau išmėtysime ant tuščių bereikalingų dalykų, o daugiau paskirsime savo reikalams. Kijant tautiškam susipratimui mūsų žmonės pradeda mislyti, įgauti kitokias nuomones, įžūrėti visokeriopas mūsų reikalus ir, nors iš palengvo, rūpintis apie juosius. Mūsų tautiečiai, nors ir mažai išteklius turėdami, prisideda, kiek galint, su aukomis, kad tik mūsų reikalus stumti pirmyn ir davusie jie ant mūsų tautiškių ir visuomeniškių reikalų vargiai nors vienas to galėjosi. O juk ką mes tuomi tarpu naudos turime, jei bent tik morališką užsiganėdinimą savyje, kad ir mes neatsilikame, užpakalyje kitų, kad prisidedame prie reikalų, kad dirbame pagal išgalę, kad esame vyrai. Pasiti-

kime, kad nors su laiku galėsime pasidžiaugti iš mūsų trusos vaisių, kad gal geriau stovėsime.

Taigi, broliai, rūpinkimės labiau apie mūsų reikalus, nes maskoliai, vokiečiai, žydai ar kiti mums nieko neparengs, jeigu patį nepasirūpinsime.

Vardan 10 S. L. A. kuopos.
V. Daukšys
K. Unika.

Atsišaukimas į Centr. Kom. S. L. A.

Daug jau laiko praėjo kaip kitos kuopos apturėjo popierus, paliudijimus posmertinės, o mes, 71 kuopa, negaunam: kelis kart rašėm į sekretorių ir prezidentą, bet neprisiuntė.

Sekretorius kartą aiškino, kad nuveitume jieškot ant U. S. expreso, bet be jokio ženklo mes ten nieko negalime surasti.

Tad da kartą šaukiamės per Susiv. organą, kad mums paliudijimus būtina prisijusių, nes mums yra reikalingi teip pat kaip ir kitoms kuopoms. Vardan kuopos J. Vitkauskas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

So. Boston, Mass. kuopa nubalsavom prezidentu tą patį — M. Paltanavyčių, kasierium J. Anskį. Į lit. kom. P. Matulaitį. Prisdėjimą prie išleidimo knygos, parašytos per D-rą J. Šliupą, atiduodam ant valios centr. kom. Organu „Vien. Liet.“.

Jonas Močekvyčia.

Minersville, Pa. k. skiria į prez. ir kas. tuos pačius. Į lit. kom. V. Šliakį ir K. Rutkų.

Komitetas.

Lawrence, Mass. k. nubalsavo viršininkais tuos pačius. Į lit. kom. V. Jankaucką ir P. Mikolainį (abu iš New Yorko) išleidime knygos neprisidėt. Fondą mokslėivių pavesti „Aušrai“.

P. Čiras.

New Britain, Ct. k. skiria į centr. kom. tuos pačius. Į lit. kom. Dr. Želviene. Prisdėjimą išleidime knygos atiduodam ant cent. kom. nusprendimo. Organu prašome pasilikti „Vienybę Liet.“

Komitetas.

Passaic, N. J. k. skiria: prezidentu L. Ereminą iš New Yorko, kasierium S. Makaucką iš Elizabeth, N. J. Į lit. kom. P. Mikolainį ir V. Šliakį. Kiti tie patį. Prie išleidimo knygos prisidėti. Organu „Vien. Liet.“

Kuop. sekr. P. Norkus.

Waterbury, Ct. k. skiria į prez. M. Paltanavyčių, sekr. tą patį, izdin. Kazį Kazamėką iš Waterburio; knygium Dr. Želviene. Į lit. kom. F. Matulaitį, V. Šliakį. Šelpimą mokslėivių pavesti „Aušrai“. Knygą išleisti susidėjus su S. L. L. Organu „V. L.“ Nu-siuntimo Japonijon raštų kaštus apmokėti Naujokui iš T. M. D. izdo.

Sekr. Ant. Žilinskas.

Turners Fall, Mass., aš pavienis sąnarys skiriu į prez. ir sekretorių tuos pačius, kasier. V. Kauną iš So. Boston, Mass. Knygium Dr. Želviene. Į lit. kom. V. Šliakį, J. Laukį ir Šerną. Persiuntimą Japonijon raštų apmokėti. Organu „V. L.“

K. P. Šimkonis.

Škotija, Carfin, kuopa T. M. D. skiria į prez. ir kas. tuos pačius. Į lit. kom. J. Laukį ir K. Rutkų. Knygos išleidime prisidėti puse kaštų su S. L. L.

Komitetas.

Shelton, Ct. k. skiria į centr. kom. visus senuosius. Į lit. kom. V. Šliakį. Šelpimą mokslėivių pavesti „Aušrai“. Knygą išleisti susidėjus su S. L. L. O organu skiriame „Darb. Viltį“, nes pirmieji du lietuviški laikraščiai ir teip turi perdaug darbo. Tapus gi organu T. M. D. „D. V.“ galėtų pasiplatinti po lietuviškas stubas ir trečias geresnis laikraštis.

Kuopos pirms. F. B. Vokietis.

Su šiuomi pranešam vien- genčiams, jog sulyg padavimo prezidento T. M. D. rinkimai šiame numeryje „V. L.“ jau užsibaigia. Iki šiol sutalpino me visus prisiūstus į redakciją nubalsavimus kuopų ir tų pavienių sąuarių, kurie savo ap- ielinkėse negalėjo susitverti da į kuopeles. Jeigu dar kuri kuopa nebuvo prisiūtusi mums savo balsų, teiksis dabar jau pasiūsti skubinau pačiam T. M. D. prezidentui, kuris prieš savo suskaitas galės dar ir pa- sivelavusius itraukti. *Red.*

Nuo Tarptautizko Socijali- stu Kongreso Amsterdame.

(Zr. 45 n. „V. L.“)

Tai taip aprašo kongresą ir jo stambesnius veikimus orga- nas rusų soc.-revoliucionistų, ir iš tokios ilgos ištraukos iš minėto laikraščio skaitytojas galėjo nors paviršium apipre- kiuoti kongreso atliktus dar- bus.

Pasiklausykim dabar ką ra- šo apie kongresą organai kitų rusų socialistų partijų, su ku- riomis mums noroms nenoroms kasdiena prisieina rokuotis sa- vo politiškuose ir privatiniuose santikiuose. Atminkim, kad žemiau privesta ištrauka mums pasakys apie kongresą visai priešingoje linkmėje, nors ir nežymiai, negu ką rašė, „Re- voliucijonnaja Rossija“.

Tai rašo darbinikiškas mė nesraštis „Socijaldemokrat“, išleidžiamas rusų socijaldemo- kratų partijos, lyginai nedrau- gingos revoliucionistams kaip ir L. S. D. P.

„... Amsterdame susirinko atstovai viso svieto darbinin- kiškų partijų ant VI tarptau- tiško susivaziavimo.

„Pirmasis toks susivaziavi- mas, įsteigęs visasvietinę dar- bininkų šventę 1-mos gegužės, buvo atliktas Paryžiuje 1889 m., ir nuo to laiko šitie susi- tikimai atstovų visasvietinio proletarijaus atsikartojo kas

tris-keturis metus ir žėdną kartą matėsi, jog spēka, susi- plaukianti po raudona vėliava proletarijaus, sparčiai eina stambyn, kad nu vieno susiva- žiavimo iki kito vis sustiprėja ir suauga visos partijos socija- listų pirmeilinėse šaliose, kad ten, kur pirmiausia tebuvo at- škirūs rateliai ir ryšiniai, susi- tvėria dabar stipros partijos, kad darbininkų bruzdėjimas jau pakyla net ir tose šaliose, kur apie tą nebuvo nė girdėti, nė ką mislyti.

„Laikė trijų pirmųjų tarp- tautiško kongresų apie rusų darbininkų judėjimą ne buvo nė šnekos.

„Ant kongreso 1889 m. bu- vo, tiesa, ant prašymo draugų prancuzų, vienas rusas socijal- demokratas; bet jis perstatė nė darbininkų judėjimą, o kuopelę emigrantų darbuojan- čiusi ant to, kad priruošti bu- senčiam judėjimui propagan- distus ir agitatorius. Ant antro kongreso, rusų socijal- demokratų jau visai nebebuvo. Trečiam ciurichiniui kongresui 1893 m. įėjo vienas mandatas (—įvelijimas) nuo kuopelės socijaldemokratų, užsiimančių Peterburge propaganda tarpe darbininkų. Ir tas dar nebu- vo darbinikišku judėjimu, o tik vienu iš jo mažyčių diege- lių.

„Užtai ketvirtas londoniškis susivaziavimas, atliktas tuojaus po didžiojo petrapilinio strai- ko 1896 m., taip nudžiugo pir- mu pasirodymu pabudimo ru- siško proletarijaus, kad kas- kartas, užsiminus apie tą, iški- lo visuotinas plojimas delnų.

„Visi dalyvautojai kongrese suprato, zinoma, kad tas mil- žiniškas straikas dar nieko ne- sako apie tai, ar daug tarpe straikierių yra socialistų, ar daug yra žmonių, suprantan- čių reikalą kovoti su caro pat- valdyste. Bet užrubežiniai draugai žinojo, kad Rusijos darbininkai, sugėbiantie prie tokios tvarkos visada iškelti

straiką, godžiai klausysis moks- lo apie socializmą ir stosis į kovą su carizmu. Dėlto tai jie ir džiaugėsi.

„Ant sekančio kongreso 1900 m. buvo jau atstovai su- sitvėrusių kaikuriuose mies- tuose socijaldemokratškų komitetų; dabargi Amsterdame buvo perstatyta Rusų Socijal- demokratų Darbininkų Parti- ja („Rossijskaja Socijaldemo- kratičeskaja Rabočaja Partija). Naujiena paskutiniame kon- grese buvo ir Japonijos socija- listų judėjimas, kuris nors dar visai jaunutis, vienok jau turi 3,000 organizuotų darbininkų.

„Visų delegatų ant susiva- žiavimo buvo daugiau 400, bet klausimai buvo sprendžiami ne didžiama delegatų, o di- džiama perstatomų kongrese tautų*). Jų pasirodė 22 ir kiekviena — pradedant nuo Vokietijos, su jos 3,000,000 balsų, paduotų už socijalde- mokratiją paskutiniuose rinki- muose ir baigiant vos prabu- dusia Japonija, — turėjo lygų, laisvą balsą.

(Toliaus bus.)

Vargomatis.

*) Tokiu būdu būtų buvęs priim- tas delegatas ir nuo lietuvių tautos, ir būtų turėjęs savo nepri gulmingą balsą nė maskoliams, nė lenkams V.

Nauji rasztai.

Kudikių žindymas ir penė- jimas. Versta iš lenkų kalbos: „Jak karmic niemowlęta? Wy dawnictwo Towarzystwa Le- karskiego Plockiego“. Vertė *Atgaleivis. Tilžė 1904 m. Pusk. 12. Prekė 5 kap.*

(Tas pats tekstas atspaudin- dintas ant vieno lapo del iška- binimo auklėje ant sienos).

Naudinga knygutė ypač rei- kalinga perskaityti motinoms, bei auklėtojoms kudikių.

Perijodiški naujai išėje liet. raštai.

Darbininkų Balsas No. 5.
rugsėjo mėn. 1904 m. Lietuvos

darbininkų laikraštis. Prekė 15 kap.

Turinys: — Musų reikalai prie dabartinio padėjimo—A- sis. Iš Lietuvos gyvenimo I—II —Keleivis. Kas dedas po caro viešpatystę—N-is. Varnoms paliktas. Nusimauk kepurę!—Apuokas. Žinios iš Lietuvos. Prie „Musų Praeities“. Areš- tai, kratos, bausmės. Iš L. S. D. P. darbų: atsisaukimai, kny- gelės. Atsakymai. Kasa.—Ga- lima gauti „Vien. Lietuv.“ re- dakcijoj su prisiuntimu 15 c.

Varpas No 8. Politikos, li- teratūros ir mokslo mėnesinis laikraštis.

Turinys:—Absoliutizmas ir terorizmas. — Įstatymas evo- liucijos. Vertė Š-s.—Čechai ir jų draugystės. Aitis. — Nauja era katalikų bažnyčioje (pa- baiga). B — Spauda leista (Fotografija.) Ab. — Varpas. (Piešinėlis) J. N.—Prusų lie- tuvių politika. J. Kalvis. — Atsakymai. — Aukos S. D. P. reikalams.

Susirinkimai.

Wilkes-Barre, Pa. Praneša- me 35-tai kuopai S. L. A., kad 4 dieną gruodžio 1 val. po pie- tų turėsime extra-mitingą p. Dainiaus saleje, kur visi sąna- riai butinai privalo susirinkti ant apsvarstymo kaslink pro- vos S. L. A. su S. L. R. K. A. Tą pačią dieną 2:30 po pietų atsibus mitingas ir Olgerdo dr. *Komitetas.*

Svarbus reikalas palaikuose.

Pajieškau Motiejaus Vago- nio, paeina iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., labai svar- biame reikale musų turto. At- keliavo Amerikon jau apie 12 -13 metų atgal ir gyvevo iš pradžių Minersville, Pa., o pa- skiaus Philadelphiaj. Kas apie jį žinotų, arba jis pats, meldžiu danešti ant šio adreso:

V. Vagonis,

3457 Ligonier st. Pittsburg, Pa.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

su ilga ir mėlyna nosia ir veidu, su ilgu liežuviu, pilnu smertinių nuodų. Apsigobusi baltą paklodę, ji landžioja dienoje po numirėlių grabus, rinkdama liežuviu nuodus nuo lavonų; naktį jina išnešioja tuos nuodus, užnuodydama jais rykus (sudynus) ir pakrutindama miegančiuosius, ir taip pravartojusi nuodus, renka juos vėl numirėlių grabuose.

„Aš atmenu, mano kudukystės dienose, vieną kartą žiemos vakare mano motina verpė kuodelį su ratiniu, tėvas skalėde balanas (pažibamą šakalius), o kiti šeimynykščiai kožnas prie savo darbo tylomis žiovavo, laukdami vakariėnės. Aš sukalbėjęs poterius paskui motinos, pasirėmęs ant jos kelių, klausiausi, ką vyresnieji šnekėjo. Kaimynystėje atsitikę keli myriai lenkė kalbą ant smerties, ant klastų Giltinės, kokias jina išteikia dar gi su jaunais žmonėmis. Mano motina pasimislyjo, pasimislyjusi ir tarė: „Dyvinas daiktas, kad šioje galdynėje neatsiranda žmogus, kurs nustrigintų Giltinės liežuvį“. Paskui pradėjo pasakoti šioki tulo drąsčiaus atsitikimą.

„Seniai, labai seniai (tais žodžiais prasideda visi Lietuvių pasakojimai), yra pasakojama, žmonės buvo pradėję baisiai mirti. Vienas senukas, mačiusiesi neužilgo miršįs, pasišaukė prie savo lovos vaikus, giminaičius ir kaimynus ketinąs jiems ką tai pasakyti. Kad visi buvo susirinkę, jis tarė aplinkui stovintiems: BroLIAI, jaučiuosi man reiksint neužilgo skirtiesi nuo jūsų: numanau pagal savo sopulius, jog Giltinė nesiarzdindama liežtelėjo liežuviu: jos nuodai spaudžia mano širdį. Aš esmi senas, už tatai nemirštu jai, bet, bet kad jina nugalybyja mano sunus, galabyja kaimynus, giminaičius ir jaunus žmones, grusdama juos iš šio svieto, tai aš jai tū negaliu dovanoti.... (šionai jis nutraukė savo kalbą ir ilgai pasimislyjęs tarė: Kaip aš numirsiu, padėkite prie manęs avikirpes žirkles, čia prie šono (ir parodė su ranka).—Ką dirbsi su žirklemis? klausė stovintieji.—Žinosite.—Kaip gi? Ar ateisi pas mus ir pasakysi, ką padaręs?—Suprasite! atsakė:—Kaip gi suprasime, jei dabar nepasakysi?—Tai vėl tulą laiką pasimislyjęs tarė aplinkui stovintiems: Tai gi prašau jūsų, padėkite prie manęs žirkles: kaip ateis Giltinė prie manęs pasistiprinti savo liežuvį nuodais ir prikiš arti, aš pakreipsiu žirkles ir nukirpsiu jai liežuvį su nuodais.— Teip ir padarė. Mirus seniukui, mirtis pasiliovė ir žmonės perstojo teip labai mirti“....

„Mano tėvas juokdamasi pridurė: Aš mačiau Giltinę savomis akimis.—Kur, dėdukai, matei? sušuko visi šeimynykščiai vienu balsu.—Kupiškiuose ant česnies pas poną rėdytoją. Bet jau buvo ta žmogystė, aprėdyta Giltinės paveiksle. O ta baisi bestija stovėjo už bliudo d-gančio kruopninko. Nosis, veidas, kunnas buvo mėlyni kaip popiera nuo cukraus; plaukai, antakiai, blakstienai — balti; apsidengusi paklode turėjo liežuvį ilgą, nupjautą (bene nabaštiniuko tiktai nukirptą).... ir pradėjo pasakoti gražų, ilgą atsitikimą, kurį aš palieku kitam kartai“.—

Buvo dar dievyta, persergstinti žmonės per sapnus apie

gerus ar blogus atsitikimus. Lietuviai labai tikėjo ir dar tebetiki į sapnus. Pas Latvius, anot Stenderio, jeigu mergai sapnuojasi medus, tai ji per anksti neteks mergystos; botagas pranašauja jai, kad veikia ištekės; sviestas ar taukai jeigu sapnuojasi nuotakai, tai ženklina, kad gaus pylos nuo vyro. Jeigu kiaulės prisikapnuoja, tai veikia bus svodba.

Apart dievų ir dievių, buvo dar daug dvasių — globėjų, kaip labų, teip ir nelabų, blėdingų.

Oro dvase buvo *Patela* (Indų Patala), kuriai ant garbės laikę namuose numirėlio galvą. Anot Lasickio, vadino ją teip gi *Algis*. Anot Norbuto, naktimis drugys, *Peteliškė*, turėjo būti įveidyjimu Patelos kaipo aniolo mirties, atvykstančio paimti dušią.

Tarp nelabų dvasių randame *Gailą*, kuri mėgo kankinti naktimis žmones ir gyvulius per miegus (*Magyla* kn. *Dagužo*), ir *Slėgutį* arba *Slėgėlę* (Latvių *Leeton*), kurs kaip smilčių maišas slėgia miegančius, nakčia užsėda ant arklių ir ant mergų, kad neį putoja. Jis įsigauņas į triobą ir per rakto skylutę.

Kaukiai ar *Kaukai* buvo namų dvasios, kurios savo garbintojams nešė javus, pinigus, rudytą mėšą, uždara, užkulą ir tt. Tai buvo kiurziukai, neaugalotesni už penkis pirštus. Ukininkai, norinčios privylioti Kaukus į savo namus, dirbo iš vieno siulo ploščiuokus ir įkasdavo juos į žemę po kerte namo: kiurziukai, radę tą aptaisą, apsirėdo ir esti namų tarnais. Tad jie bėgdavo pas turtingesnius ukininkus, ir pavogę visokius daiktus parnešdavo saviems garbintojams, ir padėdavo priemenėje ant lentynos. Iš pradžių randi ten smulkius baldus: medinius šaukštus, kobinius dėl virvių vyjimo, plunksnų, sausas skiedras ir tt. Kas tas dovanas priėmė su gera širdžia, au linkui galėjo laukti geresnių, o kas jas niekino, kiurziukai, padegę namą, išlėkdavo. Kaukams dėdavo nakčia, kaipo aukas, vėdarus, t. e. meitėlių grobus prikimštus kruopų, su kraujais miestų (*Jucevyčius*).

Aitvaras ar *Eitvaras* (pas Latvius *Rungis*) yra vienas tarnas savo garbintojų; apie jį yra daug pasakų ir patarlių („*Aitvaras* jo plaukus sužindo“, „*Aitvaras* jam visas gėrybes sunėša“ ir tt.).

Barstukai (*Gnomai*, *Alfai*), padonai *Pušaičio* ar *Puš-kaičio*, apgyvėjo vargšų, gyveno po bezdais ir gelbėjo ukės darbuose; jiems dėjo duoną, alų, ir kitus valgius ant nakties po bezdu ar klojimuose ant stalų. Buvo tai sumatus ir mitrus kiuržai su didelėmis barzdomis; vadino juos teip gi *Piktukais*, *Pursčiais*; jie gyvendavo panamėse ir namuose. Jeigu paliktą ant nakties valgį jie suvalgydavo, tai ženklino, kad jie padarys ką gero. Įpykinti gi vogė ir skriaudė.

Markopoliai, lyg *Barstukai*, buvę požeminiais tarnais turtingųjų.

Koboliai (*Vokiečių* *Kobold*) buvo naminiai gnomai, kurie gyveno net plyšiuose, o kuriems aukavo teip pat, kaip *Barzdukams*. Kartais jie vaidinosi. Tulos moters su jų pagelba atima piena nuo svetimų karvių, o padaugina pieno milžimą savomsioms.

Aklačiu užsiukekdavo: kad tavę *Aklatis*!

Juodžiai buvę juodos, mirusiųjų dvasios, piktos ir baisios, kurios mėgo kautiesi šiaurės pašvaistoje (*Jodi* *kaujais*, sakydavo Latviai).

Lietuviai padievinu savo didžiavyrius. Tarp tokių mythiškų didžiavyrių randame Vytulį ir Algį.

Vytulis—karzygys, žynys padievinas, kurs žinojęs praitę, dabartį ir ateitį. Karaliai klausėsi jo patarmės. Jis plaukė per mares nuo vieno iki kitam galui svieto, ant savo laivo, greičiaus, negu kas kitas galėjo per Niamuną perplaukti. Šnekėjosi su Mėnuliu (atsiminkime mūsų Mėnulio!), daug žvaigždžių žinojo vardais, žirgą turėjo Juodį, ant kurio jodinėjo greičiaus už visus vėjus. Kartais jis slapstydavosi savo žirgo galvoje: per vieną ausį jis ten įlįsdavo, per kitą išlįsdavo. Kad jis kieminėjosi pas tulą karalių, Vytulio žirgas apjodinėjo karaliaus kumelę, ašvą, taip pat stebuklingą, kaip ir Juodys pats. Bet dievai pabijoję, idant veislė tokių arklių nepasiplatinų, uždengė juos su dviem kalnais, kurie vertėsi vienas ant kito. Vytulis nusiminęs, pabėgo iš karališkojo palociaus, ir sugrižęs su kariumene, idant jį pamušti, po tuomi pačiu kalnu užtiko siaubuną Pukį, ir susirėmęs pergalejo jį bei laimėjo didelius skarbus. Galiaus susitaikino su karaliumi, nes, mat, abudu mokėjo žynauti.

Algis, milžinas augūnu ir syla, keliaujantis didžiavyris, buvo didelis grobikas ir daug gero žmonėms darė, pagal jų nuopelnus. Išvartė miestus, lyg kauges šieno, medžius iš šaknų raustė ir jais, lyg lazdomis, ramstėsi kelionėse, mėtė baisiai didelius akmenius, truškindamas jais laivus, guldydamas tytveikas kariumenės. Jis taip gi ėmėsi su dideliu siaubunu po kas-žin kokiu kalnu, laimėjo ten sulaupytus skarbus, ir pamylėjęs dukterį vieno pono, atidavė už ją skarbus, igytus nuo ano siaubuno.

Toji merga, apart grožybės, turėjo nepaprastą vieką, nes pagriebusi jaučiui už ragų, permesdavo jį per savę. Vienok ji silpna buvo akyvaizdoje Algio, kurs ją labai mylėjo. Ji šukuodavo jam plaukus ir barzdą su didelėmis šukomis, kaip kad sparnai maluno. Kelionėse ji sėsdavosi jam ant kupros.

Giliausiose upėse vanduo budavo Algiui iki kelių. Jis keliavo per visą amžių ir todėl susilaukė visokių perėjimų.

Apart minėtųjų didvyrių, iš mythiškos Veidavučio šeimos Lietuvos garbinę *Viršatį*, *Ermę* ir *Pogezanę* (Pajėsanę). Taip pat garbinami buvę: *Nemunas*, *Gelionas*, *Pojata* (Pajota?) (+1220 m.), duktė Kernaus, kurios statuva stovėjo pas Žaslių azerą liepų giraitėje; *Byrutė* pas Palangą ant kalnelio (rakštas šventos Byrutės), *Kukavaitis* (+1221), *Špėra* (ar Spėrys) palei azerą to paties vardo, ir *Palemonas* (turbut—Nemonui). Ir pas Latvius tikėta, kad tulės vėlės pavirstančios į „dieves“, ir jas žmonės garbino kaip katalikai savo „šventuosius“.

Šešėliai laimingų didvyrių vadinėsi pas Latvius *Mūrgi* (=Vaidyliai), kurie važinėjosi ugniniuose vežimuose, ir danguję ėmėsi su Juodžiais (nelabomis dvasėmis), o dvasios kritusių kovoje už savo šalį—*Kentėtojais*.

Tai gi Lietuvius—anot Kotzebue—dziugino gražus tikėjimas: visur, kur jie ėjo ar stovėjo, namie ar lauke, jautėsi bėšą po globa pagelbingų dievų, kurie lygiu budu globė jų bandas, bites, gires, dirvas, vandenius, triusą, pirklybą, namų gerovę ir moterystės palaimą. Plaukiančius javus saugojo Ja vienė (Kruminė). Pavasarį su sprogtančiais bumburais pasveikindavo pavasario dievas. Artojo daržines pildė dievas lobų. Namų slenksnį sergėjo Visamatantis. Kiemo paukščius gynė dievas, kitas vėl—kaimenes, kurių skaitlių daugino to-

lygi dievė. Medžių viršūnėse medziotojas girdėjo ošiant Girykštį. Jureivis—pirklis kliovėsi dievu mares. Pajurių gyventojas meldėsi prie Bangpučio, kurs, kaip aniolas—milžinas, amžinai stovėjo ant jurių, pusedamas vilnis, jeigu žvejai nepulenkdavo jį aukomis ant akmenių pajurio. Šviesą ir šilumą juk leisdavo dievas, o apitamsą jo suziedotinė—žvaigždžių dievė. Dievas slėpė skarbus žemės gilumose; tolygi dievė vaisino žemę, o dvejetas dievų—Srutis ir Melelytė—vyliojo iš jos spalvuotas žoles. Laimelė gelbėjo moterims ir verpė žmonėms neatmainomą likimą. Kiaurumose ažuolų nevaisingos moters penėjo žalčius su pienu, ir meldėsi prie Laimelės....

Buvo apgynėjos dvasios, kurios gaisrą sulaiko beržui suteikia sulą, kelius darė atvangiais, anksti prie darbo budino. Labos dvasios malšino barnis ir paduodavo užsikabintojui beginklę ranką sutaikinto neprieteliaus. Juk ir po žeme gyveno mažieji nykštukai. Vyrukai tos geraširdės šeimos dėvėjo barzdas iki kelių, o moteraitės baltus čydrus. Giliai po žeme buvo didelis azeras, kurs su jurėmis susieina. Iš čion iškopia Barzdukai ir apsigyvena tik pas gerus žmones, kuriems jie prinešdavo javų, ir už tai daržinėse rasdavo visokių valgių.

Rods taip gi šmėklos, vaidyliai, gąsdino naktymis, žindo kraują žmonių ir galvijų. Aitvarai, maži nelemti daimonai, lakstydavo žmonėms net pamatomi.

Kas link *kito gyvenimo*, Lietuviai tikėjo į nemirtinumą atskiro žmogaus. Kitas gyvenimas buvo tąsa pirmesnės būties, tiktai pakylėtos į didesnę galybę. Geriems žadėjo viską, ko troško ant žemės: „gražias pačias, gražų aptaisą, gerą valgi, saldžius gėrimus, vasarą baltą drapaną, žiemą šiltus kailinius ir ramų miegą ant didelių, minkštų patalynių, sveikatą, linksmumą, juokus, šokius“. Nedorėlių laukė: vargas, nevalė, kančios anapus kapo. Akyva, kad gerieji palaiminti bus šimtu naujų pajautų, dėl gėrėjimosi naujais ir nežinomais rakšiais. Šalis laimingų dvasių—tai gojus ant augšto kalno (Antpylė) rytų žemėje. Ten česnys, pokyliai ir medzionės, vaikymai Juodžių (juodų dvasių neprietelių) ir pergalingos imtynės su jais. Kadą gi koznas turėjo pasilikti savo juomoje ir prie savo užsiėmimų, todėl laidojant kuną į kapus dėjo pabukles ir indus, tinkamus lyčiai ir luomai.

Gyvieji buvo vienval susinėšime su numirėliais; todėl apeigos ant garbės numirusių, vaikymas šalia piktadvasių nuo jų knuų, ant kapų daviami joms valgiai, kasmetiniai atminimai. Dvasės vaidinosi per sapnus ar pasirodydavo gyviems, rods tik kunigams, kurie sakė matą—laidotuvių laike—jas lekiant į rytus. Taip pat kunigams pasirodydavo, kada reikalavo aukų nuo gyvųjų.

Pragare Pikulys kankino dušias nelabėlių, pagautas, kada jos kabinosi be pasekmės ant rytų kalno. Lietuviai tikėjo, kad aukomis galima yra permaldauti užpelnytą dievų papykį.

Lietuviai turėjo nuomonę taip gi apie visišką prazuvą arba prazutį, ką rodo keikimai; matyt dušios nelabėlių ar mirusių noglai, zuvo visiškai. Keikdavo taip: kad tavęs jau glo-da butų! kad tavęs pusta butų! kad tu suruktum! Sakydavo: duok, dieve, mirti, o ne prazuti!

(Toliaus bus.)

Aukos kankintiniams.

Scranton, Pa., per K. G.	\$1,00
So. Boston, Mass. ant krikštytųjų pas M. Mockapetrij:	
Martinas Grabijolas	50
Ant. Naujokaitis	25
Pet. Kiburys	25
Jon. Tunilas	25
Jok. Tunilas	25
Kaz. Jankaukas	25
Magd. Višmauskienė	25
Juoz. Jankaukas	25
Zof. Zlabiūtė	25
Mat. A. Mockapetris	25
Agota Mockapetrienė	25
Išėmus \$2,00 moksl. lieka	1,00
South Fork, Pa., per M. Gramą	1,11
Passaic, N. J. apieista pakvitarvojime 41 n. „V. L.“	50
W. Lynn, Mass. nuo prakalbu per B. Migl.	1,75
Mc. Carmel, Pa. surinkta ant prakalbu per J. Banj	80
Pittston, Pa. surinkta ant prakalbu šv. Baltramiejaus dr-stės	1,02
Buvo	\$426,33
Lieka izde	\$433,51

Aukos mokslaeiviams.

So. Boston, Mass. ant krikštytųjų pas M. Mockapetrij	2,00
Pittston, Pa. surinkta ant prakalbu šv. Baltramiejaus dr-stės	1,03
Viso	\$3,03

Aukos L.S.D.P. reikalams.

Grand Rapids, Mich.:	
Kaz. Pasluosta	25
Elz. Pasluostienė	10
Domicė Gaubienė	25
Ad. Petratis	1,00
Juoz. Zemaitis	25
Fr. Stankus	50
Viso	\$2,35

Pagaukit vagį!

Bernardas K. Mezis, 17 metų senumo 4½ pėdų augšis ir biskį raišis; raupuotas, žemyn vis žiuri, geltonais plaukais, šukuodamas plaukus skiria pusian; pavogė 34 dolerius, overkotį, laikrodėlį ir pinštinę. Kas patėmysite, meldžiu duotį žinią ant šio adreso, o aplaikysite dovanų 5 dol.

Mr. Antanas Z-bleckas,
7 An str., New Britain, Ct.

Už dyką

prisiūnčiame gražų lietuvišką kalendorių knygos formoje su gražiais pasiskaitymais ant metų 1905 kiek vienam kas prisius mums savo adresą - Bischoffs Banking House
237 Broadway New York, N. Y.

2062

Socijališki raštai.

Tiktai ant trumpo laiko tapo paleista likęs mažas skaitlius egz. Šių socijališkų knygučių ir lapelių už minimališką prekę: „Dėlko žmogus lieja prakaitą“ 3c., „Socialistų Platforma“ 5c., „Nelaisviai, elgėtos, dykaduoniai ir paleistuvės“ 3c., „Turtas ir Darbas“ 1c., „Pasimokinimas nuo asilų“ 1c., „Kas yra Socializmas“ 1c., „Kapitalistų bankietas“ 1c. Viso tie 7 šmotai, su puikiais paveikslėliais, bus išsiūsta žėdnam tiktai už 15 centų.

Rašyk t pas K. Rutkus
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Ant pardavimo.

Parduoda stubą ant 162 Shonks All, Plymouth, Pa., lotas 40X38 su tvartu 12X20 pėdų, 3 žuimai an viršaus ir 3 žemai. Priežastis pardavimo, noriu eiti ant farmų.

Ne reklama!

Tiktai pranešimas broliams darbininkams, kad išėjo nauja, tinkanti socializmo agitacijai knygutė: „Dėlko lieja žmogus prakaitą?“ (Socialisto knygyne Nr. 1), su paveikslėliais. Kąstuoja vienai 10c., 3 už 25c., 7 už 50c., 15 už \$1,00. Teipgi gaunama įvairiose kalbose socijalistiškų ir revoliucijinių raštų ir laikraščių. Dėl atsakymo įdėkit už 2c. markutę. Atsišaukit pas:

J. O. Szirvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

O kas ezia.

Taigi popieros rašymni gromatų in kraju, naujause israstos, gražiausios visoje pasaulėje. Kiekvienas kas prisius 10c. apmokėjimui pačtos kastų, gaus už dyką ant pačius 6 popieras su kopertom. Parluodame 6 tuzinas už \$1,00. Reikalaujame agentu visur ir duodamė gerą uzdarbį. Rašydami adresuokite:

Agent Church goods,
Sta. W. Box 14 Brooklyn, N. Y.

**HOTELIS
K. Strzeleckio.**

276 E. Main str. Plymouth, Pa

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alučio, puikiai kvepiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeit pas K. Strzelecki.

Pabaiga ilgo kentėjimo.

J. W. Bartušek, gerai žinomas farmeris apieinkėj Schuyler, Neb., sako: „Turėjau chronišką skilvio ligą ir mėginau daugybę vaistų, klausiau patarimų daugumo daktarų Omahoje ir kitur, bet nė pirmas nė antri nieko negelbėjo. Įkyrėjęs silpnumas, su dideliu skaudėjimu, dieną ir naktį mane kankino. Vieną kartą atyda mano buvo atkreipta ant Trinerio Amerikoniško Elixiro Kartojo Vyno. Kaip tik pradėjau gerti tuojaus pajutau, pagerinimą. Skilvys galėjo priimti visokį maistą ir neturėjau jokio trukdymo sužlebėjime; nerviškumas ir nemiga visai dingo ir trumpame laike pasijutau suvisu sveiku. Esu persitikinęs, kad visotinai pasveikau, kadangi jokio skaudėjimo nejauciu, esu stiprus, smagns ir galiu atlikti kiekvieną farmos darbą“. Trinerio Amerikoniškas Elixiras Kartojo Vyno, pagydis kiekvieną skilvio ligą, jeigu pagydimas dar yra galima, čystina kraują ir sustiprina nervus. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas patį fabrikantą.

Juozapą Trineri,

799 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill., Pilsen Station.

Tik už 10c. tuzinas

geriausios popieros ant svieto su daugeliu gatunkų visokių pavitėvoniu ir dainelių ir su labai gražioms kvietkoms, paveikslėliams, balandėleis ir su dviems rankoms eveikinantioms Lietuviškų ar lenkiškų. Žodžiu sakant gražiausios popieros ant svieto. Kas sykį pirkis ir pamatys jų gražumą tas visada pirkis. Ba tos kvietkos net veidą rodo iš gražumo o rodos ir nuliudusį žmogų prakalbintu. Kas prisius 30c. tas aplaikys 12 popierų 2 knygas Saliamono ir žydo pakuta vertės 20c. Tai viską atiduosim už 30c.

Teiposgi pargalenom daugybę lietuviskos trajankos iš Palangos. Visiems žinoma kad Palangos yra geriause trajanka ant svieto susidedanti iš visokių geriausių šaknučių devynerių, boxsas tik 30c. su pri-siuntimu.

Teiposgi turime didelę krautuve visokių knygų abrozų abrozėlių, szkaplierių ir ražančių, žodiu sakant didžiause ir pigiause krautuve dėl perlioru ir stornikų kurie tuom užsiima. Reikalaujame pardavikų ir duodam gerą uzdarbį. Norėdama daugės žinoti apie mus tavoro pigumą indėk 2c stempą o gausi didelį kataliogą iš kurio galėsi pasirinkti ką tik norėsi. Adrisas:

Nathews Zukaitis, 227 E. Main st.
New Britain, Conn.

**Naujausios
knygos:**

Apie konstituciją	15c
Seniems kanaaninkams ir pralotams, klebonams ir jauniems kamendotams	10c
Už ką mes lenkams turim but dėkingi	15c
Tėvynainių giesmės	15c
Jozapa Miglovaras rasztai	10c
Spartakas, apysaka isz vergų sukėlimo gadynės	20c
Gyvenimo laszai	15c
Jaunikaicams dienos	20c
Spaulda leista	2c
Džiova ir kova su ja	30c.
Tautškas atgijimas lietuvių ir kitų tautų	20c.
Dykaviečių apmedziavimas patarmės ukininkams	30c.
Trumpa visatina Istorija dalis I senovės Istorija	25c.
Sodžiaus vaizdelei apysakutė iš sodziu gyvenimo	5c.
Paprasti rakandai ir išdarbiai iš šikų	25c.
Kaip reik pinti rėckas, baldai ir kiti pinamieji daiktai	30c.
Ką ir kaip kai-kurie amatai dirba dalis I	20c.
Pranašavimai Michaldos karalienės iš Sabbos	15c.
Pragaro gilmės juokingas aprašymas apie kankynes pragaro	15c.
Darbininkų Balsas No. 1 2 3, ir 4 1904 po	15c.
Girtuoklių Adynos	10c.
Kunigo naudą velniai gaudo	5c.
Davatų gadzinkos	15c
Zo lynas Juškos antra dalis nuo E. iki J. Plūcei išaiškinta	2,00
Ašis (apysaka iš darbininkų gyvenimo)	5c
Prie žydų klausimo	5c
Kovoje už laisvę, (drama 3 veikmėse).	10c
Vienos revoliucija 1848 m.	10c
Komunistų manifestas.	20c
Darbininkų Balsas.	15c

Adresuokit:

Ašis apysaka iš darbininkų gyvenimo	5c.
Prie žydų klausymo	5c.
Kovoje už laisvę, drama 3 veikmėse	10c.
Vienos revoliucija 1848	10c.
Komunistu manifestas	20c
Naujes Lietuviškas Kalbomokslis	
Dovanėle vaikams ir sodiečiams	25c.
Pasiskaityk skriaudžemas lietuvi!	10c

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

„Vienybės“ redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.